

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
ŠKOLNÍ DRUŽINY
Naše základní škola v Litni

*Pode Zděmi 402
267 27 Liteň*

Svobodná škola regionu Berounska s akreditací MŠMT

Adresa školy: Pode Zděmi 402, 267 27 Liteň

Ředitel: Mgr. Jan Jícha
Telefon: 608 617 096

Kontakty:
E-mail: sekretariat@naseskola.eu
Telefon: 608 309 887

IČ: 048 26 043

IZO: 181076454

Zřizovatel:
Název: Naše základní škola, z.ú.
Adresa: Stradonická 191, 267 05 Nižbor
Kontakty: info@naseskola.eu

Dokument vypracován: 20. 2. 2017
Garant ŠVP: Mgr. Jan Jícha, ředitel školy

Obsah

Identifikační údaje školy

Charakteristika školní družiny

Cíle ŠVP školní družiny

Personální podmínky

Materiální podmínky, prostorové a technické podmínky pro činnost

Ekonomické podmínky

Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončení vzdělání

Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí

Podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Organizace a formy vzdělávání ŠD

Metody práce

Klíčové kompetence

Délka a časový plán

Obsah vzdělávání

Tematický plán

Charakteristika školní družiny

Školní družina je součástí základní školy a nabízí zájmové vzdělávání formou vzdělávacích a spontánních činností, přípravou na vyučování, odpočinku a relaxace, výchovou, hrou a individuální prací.

Úkolem školní družiny je posilování daných klíčových kompetencí a jejich upevňování dle individuálních možností jednotlivých dětí. Důraz klademe na schopnost aktivně trávit volný čas a dále se věnujeme rozvoji kompetencí k řešení problémů, kompetencí komunikačních, sociálních, občanských a pracovních. U účastníků školní družiny podporujeme otevřenou komunikaci, respekt k lidem, k přírodě a učíme je rovněž vážit si svého zdraví a chránit si ho. Zaměřujeme se také na rozvoj schopnosti spolupracovat a respektovat druhého a vedeme je k rozvoji estetičnosti a tvořivosti.

Respektujeme individuální schopnosti a dovednosti účastníků.

Přejeme si, aby školní družina byla pro všechny příjemným, tvůrčím a inspirativním prostředím a napomáhala k vytváření přátelského klimatu celé naší školy.

Cíle ŠVP školní družiny

- Výchova ke smysluplnému využívání volného času.
- Prožívání radostných chvil.
- Rozvoj osobnosti člověka odolného vůči negativním vlivům, který najde své místo ve společnosti a který bude znát svou cenu.
- Rozvoj samostatnosti a schopnosti pracovat v kolektivu, pomáhat slabším a mladším spolužákům při různých aktivitách.
- Rozvoj komunikačních kompetencí, kompetencí k řešení problémů, k hledání řešení, pracovních a občanských.
- Posilování sebeobslužných návyků – návyk osobní hygieny (pravidelné mytí rukou, kultura stolování, používání WC, chování při infekčním onemocnění...). Návyk péče o pořádek a čistotu prostředí (udržování pořádku v hračkách, knihách a vybavení ŠD). Osvojení si slušného chování a správného jednání s lidmi (požádat o něco, poděkovat, omluvit se, zeptat se, získat informace, předat informace).
- Získání a uplatňování znalostí o životním prostředí, jeho ochrana.
- Dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví.
- Získání a rozšiřování všeobecného přehledu (v návaznosti na učivo).
- Získání potřebných vědomostí a dovedností zábavnou formou pomocí her, soutěží aj.

Personální podmínky

Chod školní družiny je v současném okamžiku zajištěn činností jedné vychovatelky a jedním asistentem. Vychovatelka se při práci s účastníky školní družiny zaměřuje na hudební a rukodělné aktivity, asistent na sportovní aktivity.

Materiální podmínky, prostorové a technické podmínky pro činnost

Školní družina využívá v současném okamžiku prostor učebny II. třídy a její materiální vybavení. Učebna stejně jako celá škola je umístěna v prostorách bývalého středního odborného učiliště v Litni. Účastníkům školní družiny jsou k dispozici deskové a společenské hry, skládačky, knihy, výtvarné potřeby a další pomůcky. Mohou využívat vyhrazeného prostoru před školou (parku) a také navštěvovat dětské hřiště v blízkosti školy. Odpolední čas tráví rovněž pravidelně na procházkách v okolí školy.

Ekonomické podmínky

Zájmové vzdělávání ve školní družině je placeno rodiči paušálně. Úplata činí 100 Kč měsíčně za žáka navštěvujícího družinu jednou týdně, 500 Kč za žáka navštěvujícího družinu více než jednou týdně.

Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončení vzdělání

Školní družina je pro žáky zajištěna od 1. do 5. ročníku. Účastníci jsou do školní družiny přijímáni na základě vyplněných údajů na zápisním lístku. O přijetí nebo nepřijetí do školní družiny rozhoduje ředitel školy. O ukončení vzdělávání ve školní družině může požádat písemně zákonný zástupce účastníka nebo o něm rozhodne ředitel školy na základě písemného návrhu vychovatelky školní družiny z důvodu porušování vnitřního řádu školní družiny nebo školního řádu školy.

V současném okamžiku může školní družina přijmout všechny zájemce o školní družinu.

Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí

Vychovatelé školní družiny eliminují možné úrazy poučením o bezpečnosti na začátku školního roku a dále pak v průběhu školního roku před každými prázdninami. Vychovatelka na začátku školního roku seznámí děti s provozními řády využívaných prostor (školní jídelna, školní třída, školní družina, hřiště, vyhrazený prostor před školou). Vychovatelé dbají na dodržování osobní hygieny, stravovacích návyků a pitného režimu. V ředitelně je umístěna lékárnička, jejíž vybavení je pravidelně kontrolováno. Zákonní zástupci jsou okamžitě informováni o případném zranění, úrazu, či náhlém zhoršení zdravotního stavu účastníka.

Podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Naše školní družina respektuje individualitu každého účastníka a snaží se vytvořit přiměřené prostředí pro všestranný rozvoj všech účastníků. Na podmínkách pro případné účastníky se speciálními vzdělávacími potřebami budeme spolupracovat s rodiči, školou, popřípadě s PPP a dalšími odbornými pracovišti. Dle stupně a charakteru jejich handicapu jim bude umožňováno začleňování do volnočasových aktivit a budou pro ně připravovány individuálně volené aktivity.

K mimořádně nadaným jedincům přistupujeme individuálně a jsou jim nabízeny individuálně zvolené doplňkové zájmové aktivity.

Organizace a formy vzdělávání ve ŠD

- Pravidelná výchovná (každodenní činnost přihlášených žáků)

- Příležitostná výchovná (besídky, divadelní představení apod.)
- Pracovní (venkovní úklidové a zahradnické práce, úprava společných prostor)
- Spontánní činnosti (průběžné aktivity, vlastní činnost účastníků, rozhovory)

Školní družina realizuje výchovně vzdělávací činnost mimo vyučování zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností. Odpočinkové činnosti mají odstranit únavu a do denního režimu se zařazují nejčastěji po obědě a dle potřeby kdykoliv během dne. Rekreační činnosti slouží k regeneraci sil, převažuje aktivní odpočinek s náročnějšími pohybovými prvky. Zájmové činnosti rozvíjejí osobnost žáka, umožňují účastníkům seberealizaci a kompenzaci možných školních neúspěchů i další rozvoj pohybových a jiných dovedností. Jde o řízené kolektivní nebo individuální činnosti, organizované nebo spontánní aktivity.

Metody práce

- Vycházky
- Didaktické hry
- Diskuze
- Vypravování
- Komunitní kruh
- Výlety
- Práce na zahradě
- Výtvarné, pohybové a hudební aktivity
- Kultura – knihovna, kulturní programy

Klíčové kompetence

Jednotlivé vzdělávací cíle jsou slučovány do rozvíjených kompetencí, které vybavují účastníky činnostně zaměřenými a prakticky využitelnými dovednostmi. Prostřednictvím volnočasových aktivit jsou posilovány a rozvíjeny kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní kompetence, sociální, občanské a pracovní kompetence a kompetence k trávení volného času.

Navazujeme tak na kompetence pro školní výuku stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

- **Kompetence k naplnění volného času:** Účastník účelně tráví volný čas, rozvíjí své zájmy v individuálních a organizovaných činnostech, tyto činnosti si vybírá, rozvíjí svou schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci zátěže ze školy. Odmítá nevhodné nabídky pro trávení svého volného času a neomezuje svůj odpočinek na využívání komunikačních a audiovizuálních technologií.
- **Kompetence komunikativní:** Účastník komunikuje kultivovaně, naslouchá druhým, ovládá mimoslovní komunikaci. Komunikuje bez ostychu s okolím. Myšlenky, sdělení, otázky a odpovědi vyjadřuje vhodně formulovanými větami. Vyjadřuje vlastní názor. Z informací pokládaných informačními prostředky si vybírá ty patřičné, dokáže detekovat výmysl, lež a pomluvu.
- **Kompetence k řešení problémů:** Účastník se učí problém pochopit, přemýšlí o jeho příčinách. Chápe, že vyhýbání se problému nevede k cíli a hledá způsoby řešení. Umí si obhájit svá rozhodnutí, uvědomuje si za tato rozhodnutí odpovědnost. Rozlišuje správná a chybná řešení. Započaté činnosti dokončuje, obtíže překonává houževnatostí.

- **Kompetence občanská a pracovní:** Účastník vnímá nespravedlnost, šikanu, agresivitu a dovede se jim bránit. Uvědomuje si svá práva a práva druhých. Chová se odpovědně s ohledem na zdraví své i druhých. Podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí. Osvojuje si pracovní návyky, dodržuje bezpečnost a bezpečně používá materiály, nástroje a vybavení ŠD. Respektuje kulturní hodnoty národa, etnika, sociální skupiny.
- **Kompetence sociální:** Účastník se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit. K povinnostem přistupuje odpovědně. Dokáže přijmout kompromis. Respektuje pravidla, je schopen respektovat jiné, spolupracuje v týmu. Odhaduje rizika svých nápadů. Rozhoduje o svých činech, uvědomuje si, že za své činy odpovídá a nese důsledky.
- **Kompetence k učení:** Své zkušenosti uplatňuje v praktických situacích. Dokončí započatou práci a kriticky zhodnotí své výkony. Klade si otázky a hledá na ně odpovědi. Získává vědomosti z jiných zdrojů a pramenů a získané poznatky dává do souvislostí. Zvládá pravidla správného stolování a hygienických návyků.

Délka a časový plán

Vzdělávací program školní družiny je programem rámcovým. Výhodou programu po celý vzdělávací cyklus je možnost kreativně reagovat na možné změny podmínek, propojovat a přesouvat témata během celé docházky do školní družiny. Činnosti programu nejsou věkově vymezeny, proto lze volit činnosti dle aktuálního složení účastníků. Školní vzdělávací program je doplněn ročním plánem. Činnost probíhá od září do června. Školní vzdělávací program je založen na dobrovolnosti.

Obsah vzdělávání

Obsah vzdělávacího programu pro školní družinu má pět oblastí.

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

Místo, kde žijeme

Domov a škola: Poznávání nejbližšího okolí, vycházky do okolí, orientace v terénu, výroba dárků pro členy rodiny, okruh rodiny a jejích členů, dopravní výchova – bezpečnost na cestě do školy a vycházkách. Návštěva významných míst v regionu, seznamování s lidovými zvyky. Vytváření kladného vztahu ke škole. Dopravní značky a předpisy.

Naše vlast: Praha – hl. město a její památky, ostatní významná města a místa ČR, besedy o státních svátcích a významných dnech, pojem vlastenectví. (Kompetence občanské)

Lidé kolem nás

Osvojení vhodného chování a vystupování, soužití v rodině, kolektivu třídy, družiny, na ulici, základní komunikace mezi lidmi, lidé s různým postižením, pomoc druhému, slušná mluva a základy společenského chování. Předcházení šikaně a patologicky negativním jevům. Charakterové vlastnosti. (Kompetence k řešení problému, komunikativní, sociální)

Lidé a čas

Budování správného režimu dne a jeho dodržování, učit žáky s časem nakládat a vážit si ho, využití volnočasových aktivit. Orientace v čase – znát roční období, umět je charakterizovat

(rok, měsíc týden). Vánoční a jiné zvyky a tradice. Lidé a minulost – jak se vše kolem nás mění, tradice, řemesla, moderní technika. (Kompetence k naplnění volného času)

Rozmanitost přírody

Životní prostředí: Pravidla chování v přírodě, pozorování rozmanitosti živé i neživé přírody, pranostiky, třídění odpadu, úklid v okolí školy.

Roční období: Sledování změn v přírodě při vycházkách, pozorování a poznávání rostlin a zvířat, vyhledávání informací na PC a v encyklopediích. Sbíráni a práce s rostlinným materiálem, jeho použití a zpracovávání, experimentování s barvami, vlastnosti sněhu a ledu.

Příroda je naše tělocvična: Míčové a pohybové hry, překonávání přírodních překážek, turistické vycházky. (Kompetence k učení)

Člověk a jeho zdraví

Poznání sebe sama: Poučení o zdraví, prevence nemocí, osobní hygiena, předcházení úrazů. První pomoc při drobných poraněních. Dodržování základních hygienických návyků, čistota oblečení a osobních věcí. Řešení krizových situací (setkání s neznámými lidmi, šikana).

Pravidla silničního provozu: Dodržování pravidel silničního provozu pro chodce a cyklisty. Důležitá telefonní čísla, přivolání pomoci

Zdravý jídelníček: Sledování jídelníčku ve školní jídelně, pitný režim a dodržování pravidelného stravování, rozhovory o zdravém životním stylu, význam ovoce a zeleniny, správné uchovávání potravin. (Kompetence občanské, sociální a komunikativní)

Tematický plán ŠD

Září: Vzpomínáme na prázdniny – zvykáme si na školu, poznáváme nové kamarády.

1. Školní řád, řád ŠD
2. Bezpečnost
3. Poznávání okolí školy

Činnosti odpočinkové a relaxační: Četba z pohádkových knih, vybarvování omalovánek, společenské hry, poznáváme se navzájem, jak se kdo jmenuje, co má rád.

Činnosti zájmové: Společenské hry, vystřihovánky, vyrábíme zvířátka z papíru, míčové a pohybové hry, malování vodovými barvami, pobyt venku, vycházky do okolí, poznáváme okolí školy, jak se zde máme chovat, výroba draků podle naší fantazie, pouštění draků společně s rodiči.

Říjen: Barevný podzim – máme rádi přírodu

- Podzimní dílna
- Projekt stromy
- Dýňové slavnosti

Činnosti odpočinkové a relaxační: Čtení pohádek, jak se k sobě chováme, hry dle výběru a zájmu dětí, luštění kvízů, vymýšlíme jednoduché hádanky.

Činnosti zájmové: Koláž z barevného papíru a nasbíraných předmětů a přírodnin, sběr plodů, poznávání stromů a listů, netradiční výtvarné techniky na podzimní téma, papírové vystřihovánky (práce s nůžkami), výroba pohyblivých pavoučků z kaštanů, dlabání dýní na dýňové slavnosti, vaříme dýňovou polévku, pobyt venku, pohybová aktivita s míčem a švihadlem.

Listopad: Člověk a jeho zdraví

- Počasí a ochrana zdraví
- Zdravý jídelníček
- Jak se správně chovat v přírodě

Činnosti odpočinkové a relaxační: Relaxace na žíněnkách při poslechu relaxační hudby, čtení pohádek, slovní turnaje, vyprávění a společné hry v kruhu, povídáme si, jak se správně obléknout do lesa, rozlišujeme ovoce a zeleninu.

Činnosti zájmové: Výtvarné činnosti na téma zdraví, ovoce, zelenina, vitamíny, papírový hrad s duchy a strašidly, bramborová razítka a obrázky z nich, připravujeme dárky na dny otevřených dveří pro budoucí prvňáčky, seznamujeme se s jehlou a nití, šijeme sovičky z filcu, výrobky k Mikuláši z látek a papíru, zpíváme pro radost – hudební soutěže, kdo umí hrát na hudební nástroj a na jaký? Pohybové aktivity venku, zkusíme hrát divadlo.

Prosinec: Adventní čas

- kouzelný čas Vánoc
- zima v hudbě a literatuře
- co se mění na Silvestra
- vyrábíme na adventní jarmark

Činnosti odpočinkové a relaxační: Soutěživé hry dle výběru a zájmu dětí, společná četba pohádek, poslech vánočních koled, povídání o vánočních svátcích a zvycích nejen u nás, těšíme se na Vánoce, rodinné tradice.

Činnosti zájmové: Obrázky z dětské krupičky, čocky a máku.

Vyrábíme na adventní jarmark, stromečky z filcu, zvonečky z květináčků, svítící domečky z papíru, drátkujeme s korálky, filcujeme vánoční ozdoby, skládáme z papíru vánoční přání, tvoříme andělíčky z keramické hlíny, pečeme vánoční perníčky, zdobíme cukrovou polevou, vycházky do okolí ZŠ, učíme se koledy, besídka.

Leden: Čas sněhových radovánek

- zima ve městě a v přírodě
- zimní sporty
- ahoj, kamarádi - výroba dárků k zápisu

Činnosti odpočinkové a relaxační: Vymýšlení pohádek a veselých příběhů, jak jsme prožily Vánoce s rodinou, výroba mandal z různých materiálů, hry dle výběru dětí, relaxace na polštářích s povídáním.

Činnosti zájmové: Přírodovědné vycházky, staráme se o zvířátka, učíme se je poznávat, tvoříme ze sněhu, chodíme sáňkovat a bobovat, závody na sněhu, výroba dárků pro 1.třídu, umíme pracovat s jehlou a nití, lepená koláž se zimní tematikou, papírové skládačky, hry s písmeny a textem, cvičíme s míčem.

Únor: Masopustní zvyky a obyčeje

- karnevalové masky
- zimní zábavy a sporty
- zvířátka v zimě

Činnosti odpočinkové a relaxační: Hry rozvíjející a posilující jemnou motoriku, hry a činnosti dle zájmu, čtení pohádky, soutěž ve skládání puzzle, trénujeme paměť.

Činnosti zájmové: Modelování ze slaneho těsta, výroba karnevalových masek různými výtvarnými technikami, malujeme temperami svůj autoportrét, jak se vidíme, sportujeme v tělocvičně, vycházky v okolí školy a krmení zvěře, poznávání stop ve sněhu, masopustní vystoupení v místní školce.

Březen: Kniha je můj kamarád

- Den dětské knihy
- V říši pohádek – kolektivní práce
- Přísloví, pořekadla a pranostiky

Činnosti odpočinkové a relaxační: Hry rozvíjející a posilující jemnou motoriku, hry a činnosti dle výběru dětí, povídání v kruhu, co už jsme se naučily.

Činnosti zájmové: Turnaj v piškvorkách, vyrábíme bambule různých velikostí a barev, ztvárnění pohádkových postav různými výtvarnými technikami, téma „Voláme jaro“ (hudební činnosti, pracovní činnosti, objevování prvních jarních rostlin), šijeme zvířátka z filcu pro radost.

Duben: Den Země

- Třídění odpadu
- Velikonoce – svátky jara
- Vyrábíme na velikonoční jarmark
- Bezpečně na cestě do školy

Činnosti odpočinkové a relaxační: Soutěže s dopravní tematikou, společenské hry a míčové hry, společná četba, velikonoční tradice a zvyky, proč třídíme odpad?

Činnosti zájmové: Výtvarné činnosti s Velikonoční tematikou, vyrábíme na velikonoční jarmark, kuřátka, ovečky z bambulí, ubrousková technika na krabičkách a kamínkách, šijeme s filcu vajíčka, drátkujeme s korálky, pohybové aktivity venku i v tělocvičně, pletení pomlázek, malujeme vajíčka různými technikami.

Květen: Den matek

- Dárek pro maminku
- Jedeme na školu v přírodě
- Poznáváme léčivé rostliny

Činnosti odpočinkové a relaxační: Hry dle výběru dětí, čtení pohádek, povídání o dobru a zlu, jak vnímáme pohádkové postavy, co pro nás znamená maminka, luštění rébusů a kvízů, těšíme se na školu v přírodě.

Činnosti zájmové: Sázíme semena letních květin do truhlíků, využíváme příznivého počasí k pobytu venku, vycházám po okolí, výroba dárek pro maminku s přáním, výtvarné činnosti, přišívání korálků a knoflíků na různé materiály, ubrousková technika na kamínkách, téma léčivé rostliny a k čemu se používají, zpívání s hudebními nástroji.

Červen: Ukaž, co umíš

- Den dětí
- Sportovní olympiáda

➤ Připravujeme se na prázdniny

Činnosti odpočinkové a relaxační: Čtení pohádkových knížek, konstruktivní hry, společenské hry, míčové hry, co se nám líbilo na škole v přírodě, relaxační odpočinek s povídáním o prázdninách, jak se těšíme na prázdniny?

Činnosti zájmové: Sportovní olympiáda – hry a soutěže, dětský den s hledáním pokladu, využíváme příznivého počasí k pobytu venku, míčovým hrám, vycházkám, výtvarné činnosti na volné téma, malujeme temperami, bramborová razítka, šijeme z filcu ptáčky s korálky, úklid v okolí školy.